

MARELE SAVANT – PATRIOT VICTOR BABEȘ

IACOB HALLER

Fondator de școală științifică, descoperitor de microbi și de leacuri contra bolilor microbiene, igienist înfocat, democrat convins, patriot înfocat, iată câteva din marile merite ale lui Victor Babeș. Trebuie să-l socotim pe Babeș ca pe un vajnic luptător pentru sănătatea și bunăstarea poporului, ca pe unul care a contribuit la progresul medicinei mondiale, și mai ales ca pe un falnic creator de știință născut din sânul poporului nostru.

Victor babeș s-a născut la Viena în 1854. El își termină studiile liceale la Budapesta, urmează aici un curs de medicină și apoi doi ani de medicină la Viena, unde funcționează ca demonstrator la catedra de medicină.

În 1872 revine la Budapesta, unde este numit asistent la catedra de anatomie patologică. Aici rămâne până în anul 1872. Între timp la Viena își ia Diploma de doctor în medicină și titlul de docent la Universitatea din Budapesta, unde este numit profesor de anatomie patologică și bacteriologică.

Între 1877 și 1886 a tipărit 60 de lucrări de seamă. Caracteristic în activitatea lui este faptul că el n-a despărțit diferitele ramuri ale științelor medicale unele de altele, el n-a separat științele de practică. Babeș a rostit odată o minunată cugetare: „*cu cât un învățat dominează mai mult știința sa, cu atât vederile sale devin mai largi, cu atât ele se întind mai mult peste marginile înguste ale specialității sale*“.

Gândirea filozofică a savantului interesează mult. Ea luminează și explică scheletul solid al operei sale, fundamentul pe care el clădește, construiește, creează. „*Considerațiuni asupra raportului științelor naturale către filozofie*“ este prima lucrare cu conținut filozofic pe care Victor Babeș a scris-o la vârsta de 25 de ani. Lucrarea prezintă o *luare de poziție* față de problemele filozofice.

Microbiologia explică cauza bolilor infecțioase, realizează pentru un cercetător o sănătoasă gândire filozofică. După un an apare o altă lucrare filozofică a lui Babeș: „*Un picuț de filozofie*“.

Mai târziu, la 70 de ani Victor Babeș după ce realizează peste 1.000 de lucrări științifice, rostește la *Ateneul Român* testamentul său filozofic intitulat „*Credință și știință*“, a treia și ultima sa lucrare cu conținut filozofic.

În 1886 este invitat stăruitor să ocupe o catedră la Facultatea din București și să conducă un Institut de bacteriologie. El renunță la universitatea din Budapesta și împins de simțămintele sale patriotice, primește invitația.

Venit în țară, înființează la Facultatea de Medicină învățământul de Anatomie patologică și bacteriologie. Purtător de orizonturi noi, el a pus piatra fundamentală în studiul medicinei.

Opera sa reprezintă o adevărată comoară științific-culturală a patriei și reprezintă o contribuție deosebit de însemnată a științei românești, adusă progresului științei mondiale.

Dacă totalul operei științifice a lui Babeș cuprinde lucrări ce par a fi din domenii diferite ale științelor medicale, în fond, această operă imensă conține în ea unitatea concepției medicale sănătoase, azi aplicată la noi, concepție *profilactico-curativă*.

Într-adevăr, pionier al medicinei profilactice, Babeș s-a străduit toată viața să evite bolile, să găsească vaccinuri, seruri preventive care să pună la adăpost omul de îmbolnăviri și să fixeze cu siguranță diagnosticul.

Babeș căuta să transforme microbii ce dau boli în microbi slăbiți, atenuați care injectați omului sau animalelor utile, să producă rezistență contra bolilor date în natură de acciași microbi virulenți.

Igienistul Babeș muncea să înlăture bolile date de apele infectate, el se străduia să vaccineze populațiile amenințate de epidemii.

Babeș a înființat în cadrul Institutului „Babeș“, serviciul de vaccinare antirabică cu un vaccin imaginat de el însuși, menit să prevină apariția teribiliei boli la cei mușcați de câini sau de lupi turbați.

Metodele originale proprii întrebuințate în cercetări, tehnicile imaginat de el pentru rezolvarea necunoscutelor din experiențe, aparatele inventate de el, instrumente făurite de el au fost însușite și întrebuințate în laboratoarele din toată lumea.

Babeș a descoperit 50 de noi microbi. El a arătat că anumite asociații de microbi pot produce boli. În această problemă de o importanță deosebită, ce a studiat-o în 1885, ce s-a realizat cu 60 de ani mai târziu este tratamentul cu antibiotice.

Cercetările lui Victor Babeș în ciumă, holeră, în tuberculoză, în răpciugă, în lepră, în diferite, în gangrenă pulmonară, în febrele tifoide și paratifoide, în sifilis, au adus un bogat material de bază în cunoașterea și combaterea acestor infecțiuni.

El a studiat pelagra, „boala mizeriei” cum a numit-o Babeș o problemă de care s-a ocupat mult timp.

În domeniul turbării, descoperirile lui Victor Babeș au o valoare excepțională pe plan mondial – virusul turbării văzut de Babeș are mărimea între a 20.000 și a 10.000-a parte dintr-un milimetru. Tot el a descoperit în celulele nervoase din creier din organismul mort de turbare, niște globi atunci când este vorba de turbare, ceea ce este foarte important. Cercetările s-au făcut timp de 50 de ani. Azi, această descoperire a fost redată autorului ei și corpui cu pricina au luat denumirea lui Babeș – Negri.

Vaccinul contra turbării, preparat de savantul român puțin timp după ce Pasteur imaginase vaccinul său, a dat rezultate strălucite, timp de zeci și zeci de ani, în lupta pentru prevenirea bolii iar metoda de vaccinare găsită de el a primit numele de „metoda românească”.

Cartea sa despre turbare, publicată în 1912 este un monument al științei.

Deci după Pasteur, Babeș poate fi considerat ca primul între cei mai mari cercetători ai turbării.

Turbarea este o boală provocată de un virus, este o viroză. El s-a preocupat și de alte viroze ca rujeola, vârsatul, gripa, scarlatina, tifosul exantematic, febra aftoasă etc.

El a studiat și diferite boli infecțioase ale animalelor: dalacul, holeră găinilor, tuberculoza păsărilor etc.

Cu sprijinul acestor studii, el a descoperit cauza unei boli grave care omora oile, boii, vacile din Câmpia Dunării. Este vorba de paraziți, denumiți „Babesioze”.

Tot în domeniul parazitologiei, Babeș are lucrări de seamă de malarie, trichinoză etc.

Datorită cercetărilor sale din domeniul parazitologiei, Babeș a fost considerat cel mai mare parazitolog din lume.

El este considerat pionier în prepararea și folosirea serurilor – serul antidifteric. În laboratoarele din Paris – în prepararea serurilor s-a folosit metoda Babeș.

Ca igienist – Babeș n-a putut realiza decât puțin din ce și-a propus.

S-a preocupat de apa de băut pentru Capitală. S-a folosit de cea din Ulmi.

S-a preocupat de asemenea de măsuri ce trebuie luate în apărarea contra holerei.

Cu doi ani înainte de a muri, Victor Babeș a scris cea de a treia carte a sa de filozofie. E vorba de testamentul său filozofic intitulat „*Credință și știință*”, rostit în ședința din 4 iunie 1924 în cadrul Academiei Române.

În toată activitatea științifică, teoretică și practică a lui Babeș se poate admira continuitatea, unitatea și logica clară strâns legată de gândirea sa sănătoasă. Poziția filozofică luată de tânărul cercetător la 25 de ani a fost păstrată toată viața, pentru ca la vârsta de 70 de ani, bătrânul savant înțelept să vină să susțină concepția filozofică de la care a pornit și care l-a convins în lunga și rodnică sa activitate. Doi ani mai târziu, la 19 octombrie 1926, Victor Babeș a murit.

Se impune a fi cinstită memoria lui Victor Babeș, deschizător de drumuri în știință, temelie a științei medicale, creator de școală, mare patriot.